

འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་། རྒྱུ་ལྡན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་།

(1)

ལྷ་མོ་མཆོག་ལྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ལུང་།

本书根据少年儿童出版社1985年1月第1版上海第1次印刷版本翻译出版。

དབ་འདྲ་ཞི་ལ་རྒྱུ་ལའི་དབ་རྒྱ་ཁང་གི་ 1985 ལོའི་ཟླ་ 1 ལོའི་པར་གཞི་ 1 ལོའི་ཕྱི་
ཁྱེའི་པར་ཐེངས་ 1 ལོ་གཞིར་བསྟར་ཏེ་བསྐྱར་ནས་བསྐྱར་བ་ཡིན།

དབ་རྒྱུ་འགན་འཁུར་བ། ཤེས་རབ་སློ་སྟོན།

ཁ་ཕྱང་འབྲི་མཁན། ཤེས་རབ་ནམ་དག

责任编辑：吴 钰

འཇམ་སྒྲིང་གི་ལ་སྒྲིང་ཕྱག་ལའི་ལ་རྒྱུས། (1)

ཁོ་ལོ་ཞང་གིས་ཚུལ་རྒྱུ་བྱས་པ།

སྐལ་བཟང་ནམ་གྲུ་དང་། ཤེས་རབ་ནམ་དག འཕྲིན་ལས་ཚགས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ།

མི་རིགས་དབ་རྒྱ་ཁང་གིས་བསྐྱར་ཞིང་འབྲེམས་སྟོན་བྱས་པ།

1990 ལོའི་ཟླ་ 6 ལོའི་པར་གཞི་ 1 ལོ་བསྐྱགས་པ།

1990 ལོའི་ཟླ་ 5 ལོའི་ཕྱི་ཁྱེའི་པར་ཐེངས་ 1 ལོ་བསྐྱབ་པ།

དབ་རེར་སྒྲིང་2.00

世界五千年

(藏文)

陈必祥编著

朱生兰、喜饶朗达、陈连超译

民族出版社出版发行 新华书店经销

民族印刷厂印刷

开本：850×1168 毫米 1/32 印张：12 3/4

1990年6月第1版

1990年6月北京第1次印刷

印数：0001—2,000册 定价：2.00元

ISBN 7-105-01027-4 / K·80

民文

(藏13)

ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་དགོས་པའི་གཏམ་རྒྱུད།

—མདུན་དུ་བྲིས་པའི་གཏམ་བཅོད།

ཁོ་ཚུང་གྲགས་པོ་ཙམ།

འཇམ་སྒྲིང་ཡོངས་སུ་སྐད་གྲགས་ཚད་པའི་མའི་ཅིའི་གཏོར་གཟུགས་.....

མཚད་ཉིན་ཆེན་པོ་དེའི་ཕུང་ཚལ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེན་བྱེད་པའི་པ་པི་ལུན་གྱི་པར་སྤང་གི་མི་ཉྑལ་ལྷན་
དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བཙོས་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།

ཁོ་རང་སྤྱོད་ཐུག་མང་པོའི་རིང་ལ་དར་བྱབ་ཕུང་པའི་རྟ་མའི་ཁོ་རྒྱས་.....
མཚན་བྱེད་སྟན་པལ་ནང་དུ་ག་རེ་བྲིས་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།

བ་རྒྱལ་ལ་འཕྱུར་བཞིན་བཞིན་ཉམས་ལུན་པའི་སི་པ་ཏ་ཁའི་འོས་ལངས་...
དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཕུང་བ་ཞིག་ཡིན་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་སམ།

དེ་མིན་ཨྱུ་སྒྲིང་དང་ཡ་སྒྲིང་གི་མི་རྣམས་ཏ་ལས་དགོས་པའི་ཁྱ་གམ་...
དམག་དབུང་གིས་ཤར་འདུལ་བྱས་པ་དང་། ལུན་རིང་ལུགས་སྒྲིན་ཐོབས་པའི་
དབྱི་ཏ་ཁའི་རིག་ཚལ་སྤྱར་དར་ལས་འགྲལ། སའི་གོ་ལ་ཡོངས་སུ་བྱབ་པའི་
འཇམ་སྒྲིང་དམག་ཆེན་ཐོངས་གཉིས་མགས་དེ་དག་གི་ཁོ་རྒྱས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་.....
སམ།

མའི་རིགས་ཀྱི་ཁོ་རྒྱས་ཕུང་ཚུན་ཉི་ལུང་རྟ་ཚུ་པོའི་འགྲམ་གྱི་གནའ་.....
རབས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་དང་པོ་བཅུགས་པ་ནས་དེང་རབས་ཀྱི་ཆོགས་རིང་...

ལྷགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་བཅུགས་པའི་བར་གྱི་མི་ལ་ལྷ་ཉེང་ལྷག་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་མི་...
 རྣམས་ཉ་ལས་ཉང་སངས་དགོས་པའི་དུས་སྟེན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་
 ལྷགས་ཡོངས་སུ་བྱུང་བའི་མི་རྣམས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ། རོ་མཆར་ཆེ་བའི་གཏམ་
 རྒྱུད་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ། ཏུས་ད་ལྷའི་བར་དུ་འང་རྒྱད་ལྷགས་ཡོངས་སུ་ཆོད་
 པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་བྱལ་རྒྱས་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་གནའ་རྒྱས། ལྷ་ཙམ་གྱི་དཔེས་
 པོ་ཅ་ཆེན་པོ་མང་པོ་རྒྱལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། སྐོང་གསལ་དེ་དག་ཆང་མ་ནི་
 ཁྱོད་ཆོས་སྐམ་པས་ཆུ་འདྲོད་ལྟར་གསུང་ཡོད་ཀྱི་ཡོད་ལ་གསུང་དགོས་པ་ཞིག་
 ལྱང་རེད།

ལོ་རྒྱུས་ལྷགས་པོ་ཆོ།

ལོ་རྒྱུས་ནི་མའི་རིགས་ཀྱི་འཆོ་བ་དང་འཕུལ་ཆོད་དཔེས་ཀྱི་ཁྱེན་མོ་ཞིག་...
 ཡིན་པས། ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱས་ན་ང་ཆོས་མཐོང་བྱ་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་།
 གེས་བྱ་མང་དུ་འགྲོ་བ། སྤྱན་ཕྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་ཆོས་དུ་ལྷུ་ལེན་བྱས་པའི་
 སྐབས་ནས་སྤྱི་ཆོགས་འཕེལ་བྱས་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཉིད་གསུང་གསུང་བྱེད་བྱུང་གྱི་རེད།
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་གེས་བྱ་སྤྱན་སྤྱམ་ཆོགས་པོ་གསུང་མཐོན་ཞིག་གིས་རྟག་པར་གནའ་དེང་
 གི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟ་གསུང་པ་དང་། མཐོང་བྱ་ཆེ་བ། བསམ་སྒྲིལ་བཅིངས་འགྲོལ་
 གཏོང་བ་བཅས་བྱེད་བྱུང་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ལུལ་དུ་བྱུང་བའི་ཆབ་སྲིད་པ་དང་།
 དམག་དུང་པ། ཆན་རིག་པ། རིག་གཞུང་པ་བཅས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་
 གེས་བྱ་སྤྱན་སྤྱམ་ཆོགས་པོ་ཡོད་མཐོན་གཞུག་རེད། དེར་བརྟེན་འབྱུང་འབྱུར་
 ཁྱོད་ཆོས་བྱ་བ་ག་རེ་བྱས་ནའང་ལོ་རྒྱུས་རྟག་ཙམ་གསུང་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།
 ལོ་རྒྱུས་ནི་མའི་རིགས་ཡོངས་ཀྱིས་མཉམ་དུ་གསར་སྤྱོད་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས།
 ལྱང་གོའི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པས་མ་ཆད། འཇམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་
 ཡང་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་གིང་། རྒྱལ་སྤྱིའི་སྐབས་ཀྱི་འགྲོ་མང་ཉིན་རེ་ལས་ཉིན་
 རེར་ཆེ་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་སྐབས་ནས་འཇམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱེད་བྱ་

དེ་ཉིན་བཞིན་གཤམ་འགངས་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་གསལ་པོར་མཐོང་ཐུབ།
 འཇམ་མིང་གི་རྒྱན་མའི་འཕེལ་ཚུལ་གཤམ་རྟོགས་ཐུང་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། གཞི་ནས་
 འཇམ་མིང་གི་དེང་སྐབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གཤམ་རྟོགས་ཐུང་ཐུབ་པར་མ་ཟད།
 འཇམ་མིང་འབྱུང་འཁྱར་གྱི་འཕེལ་སྤྱོད་ལས་ཆོད་དཔག་ཐུང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཡོ་རྒྱས་ནི་ཐངས་ན་རྟོགས་སྐྱེ་མེད་པ་དང་སྐྱེད་ན་ཟད་མཐའ་མེད་པའི་
 གཤམ་བྱའི་གཏོར་མཛོད་ཅིག་རེད། ཁྱོད་ཆོར་ཀྱལ་སྤོ་དེ་འབྱེད་སྐྱའི་ཆོད་སེམས་
 དང་སྐབས་པ་ཡོད་ན་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཡོ་རྟོང་ཕྱག་དུ་མའི་རིང་ལ་བསགས་པའི་
 གཤམ་བྱ་དང་ཉམས་སྤྱོད་སྤྱན་སྤུམ་ཆོགས་པ་ན་མས་ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ་ལྷགས་ནས་
 ཁྱོད་ཀྱི་ཁོ་སྤོ་འབྱེད་པ་དང་ཁྱོད་ལ་སྐྱལ་མ་ཐེབས་ཀྱི་རེད། 《འཇམ་མིང་གི་ཡོ་
 རྟོང་ཕྱག་ལའི་ཡོ་རྒྱས་》ཅེས་འདིས་ཁྱོད་ཆོས་འཇམ་མིང་གི་ཡོ་རྒྱས་སྐབས་སྤྱོད་
 ཐུང་སྐྱེ་བ་རྟོག་ཐུབ་པ་དང་། འཇམ་མིང་ཡོ་རྒྱས་སྐར་གྱི་གཤམ་བྱ་ཆེ་ཏུ་འགྲོ་
 བ་བྱེད་ཀྱར་ཕན་པ་ཡོང་བ་ང་ཆོས་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

གཏམ་སྐྱེད་ཅེས་འདི་དེབ་དུག་དུ་བྱེ་སྤེའི་པས་པར་དུ་སྤྱན་སྐྱེ་
 ཡིན་ཞིང་། དེབ་དང་པོའི་ནང་འཇམ་མིང་ཐོག་གི་བན་གཡག་གྱི་ཆོགས་ལ་
 ཐེབས་ཐེ་ཤོས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་དར་བའི་གནའ་པོའི་ཀྱལ་ཁབ་ཁ་གསལ་གྱི་ཡོ་རྒྱས་
 (སྤོ་ཡོ་རྟོག་གྱི་དུས་རབས་ལྷན་ཅུ་པ་ནས་སྤོ་ཡོའི་དུས་རབས་ལྔ་པའི་བར་) རོ་
 སྤྱོད་ཐུང་ཐུང་། དེབ་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ནང་འཇམ་མིང་གི་དུས་
 རབས་པར་མ་སྤེའི་གསལ་བོད་ཀྱང་འཛིན་སྤོ་ཡོ་རྟོགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་(སྤོ་ཡོའི་དུས་
 རབས་ལྔ་པ་ནས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་) རོ་སྤྱོད་ཐུང་ཐུང་། དེབ་བཞི་
 པ་དང་ལྔ་པའི་ནང་འཇམ་མིང་གི་ཉི་རབས་ཉི་མ་ཅའི་རིང་ཕྱགས་སྤོ་ཡོ་རྟོགས་ཀྱི་
 ཡོ་རྒྱས་(སྤོ་ཡོའི་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པ་ནས་འཇམ་མིང་དཔག་ཆེན་དང་པོའི་
 བར་) རོ་སྤྱོད་ཐུང་ཐུང་། དེབ་དུག་པའི་ནང་དུ་འཇམ་མིང་གི་དེང་རབས་ཀྱི་ཡོ་
 རྒྱས་(1917 ཡོའི་ཨོ་གྲོ་མ་པ་བཅུ་པའི་གསར་བཞེ་ལངས་པ་ནས་འཇམ་མིང་

དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་བར་) རྩོད་བྱེད་ཀྱི་བཅས་རེད།

དེབ་འདིའི་ནང་ཁྱོད་བརྒྱམས་གཏམ་མཁུད་ཁག་ལྔ་བཅུ་དང་བཟུང་བཟུང་བཟུས་་་་
ཡོད་པའི་ནང་གཙོ་བོ་གནའ་རབས་ཀྱི་ཨའེ་ཅི་དང་། བ་པི་ལུན། ཉིན་རུ། ཞི་
ལ། ལུའོ་མ་ཚལ་མ་འཛམ་གླིང་ཡོངས་སུ་སྐད་གཤགས་ཆོད་པའི་བྲན་གཡོག་ལམ་་་
ལུགས་ཀྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། བྲན་གཡོག་གྱི་ཆོགས་ནི་གདོད་
མའི་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་རྩེ་ས་སུ་བྱུང་བའི་མའི་རིགས་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་ཐོག་གི་ལུའོ་རིམ་གྱི་་་་
ཆོགས་དང་པོ་དེ་ཡིན་ཞིང་། བྲན་གཡོག་བདག་པོ་རྩུང་གས་ཤིག་གིས་ཀྱི་ཁུབ་
བྲན་གཡོག་ལ་གདུག་རྒྱབ་ཆེ་བའི་བཟུ་གཞིག་དང་མནར་གཙོད་གདོད་པའི་འདྲ་
མཉམ་མིན་པའི་གྱི་ཆོགས་ཤིག་རེད། ཡིན་ནའང་བྲན་གཡོག་གྱི་ཆོགས་དེ་གདོད་
མའི་གྱི་ཆོགས་ལས་ཡར་རྒྱས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ནི་བྲན་
གཡོག་ཆོས་ངལ་རྩལ་བྱས་པའི་མང་གཞིའི་ཐོག་འོད་རླང་ལྷ་མ་མེར་འབྲུ་བའི་་་་
གནའ་རབས་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་གསར་གདོད་བྱས་ནས་མའི་རིགས་ཡར་རྒྱས་འབྱོ་་་་
བར་བྱས་རྩེ་ས་གལ་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད་པའི་རྒྱུན་གྱིས་རེད། དེ་ཡང་ཨེན་གེ་སིས་
གསུངས་པ་ལྟར་གནའ་རབས་ཀྱི་བྲན་གཡོག་ལམ་ལུགས་མེད་ན་ཉི་རབས་ཀྱི་གྱི་
ཆོགས་རིང་ལུགས་ཡོང་མི་སྲིད། དེབ་འདིའི་གཏམ་མཁུད་ནང་དུ་མཚན་པ་ནི་གྱི་
ཆོགས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ཡོ་རྒྱས་རེད། དེའི་ནང་དུ་གནའ་བོའི་ཨའེ་ཅིའི་ཀྱལ་པོ་
དང་། ཡ་ཏེན་གྱི་དམངས་གཙོ། སི་པ་ཏའི་སྲོབ་གསོ། ཏན་ལུ་ལ་པའི་སྤྱིམས་
གཞུང་། ལུའོ་མའི་གོང་མའི་ལམ་ལུགས་སྤགས་བྲན་གཡོག་གྱི་ཆོགས་ཀྱི་ལམ་
ལུགས་སྤྱ་ཆོགས་བཅུགས་པ་དང་གཅིག་ལུའོ་མའི་བྲན་གཡོག་གྱི་འཛིང་པ་དང་།
ཉིན་རུའི་“འབྲེལ་གདུག་བྱེད་མི་ཉན་པའི་མི”། ཨའེ་ཅིའི་བྲན་གཡོག་འོས་ལངས་
སྤྱ་ཤོས་སྤགས་བྲན་གཡོག་ཆོའི་འཆོ་བ་དང་འཐབ་རྩེད་མཚན་པ་དང་གཉིས།
ཞི་པོ་དམག་འཁྲུག་དང་། པོ་ལུའོ་བྲན་ཉི་ས་དམག་འཁྲུག་ བུའུ་ཉི་དམག་
འཁྲུག་སྤགས་གནའ་རབས་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྐད་གཤགས་ཡོངས་སུ་ཆོད་པའི་དམག་

ཉན་འཐབ་ཚད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་མཚན་པ་དང་གསུམ། ཅུས་ལུ་ཉི་དང་། ཡ་མི་
 ཏན་ཏ། ཁའི་ས། ཚས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད། རྒྱུ་མུ་ཐེ། ཡ་མི་ཉི་དུའི་ཉི་མགས་
 མི་སྒྲ་གསུམ་ཅན་ནམས་ཀྱི་བྱེད་སྒྲ་གཙོ་པོ་མཚན་པ་དང་བཞི། ཏ་ཞི་དབྱང་རྒྱ་
 མཚན་ཅན་པོའི་འོག་གི་ཤེས་རིག་དང་། བར་བའི་གནའ་པོའི་མཁར་ཁྲོང་། ས་
 འོག་མགོ་སྒྲངས་པོ་བྱང་། འཇམ་སྒྲིང་གི་བྱས་རྒྱུས་རོ་མཚར་ཆེ་བ་བདུན་མགས་
 ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རྒྱུས་རྒྱལ་དང་རིག་གནས་སྒྲར་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཡོང་ལུགས་ཡོང་སྒྲངས་
 མཚན་པ་དང་ལ། ཤིང་གཞེར་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་། ཞི་ལའི་སྒྲས་གར།
 དབྱི་སྒྲའི་ཡི་གཏམ་རྒྱུད། ཡའོ་ལིན་མི་ཡའི་རྒྱལ་འབྲན་འདུ་ཚོགས། ལུགས་
 གསར་ལོ་མོ་དང་ལུགས་སྒྲིང་ལོ་མོ་སྒྲས་གནའ་རབས་ཀྱི་རིག་གནས་དང་། རྒྱ་
 རྒྱལ། ལུས་རྒྱལ། ཅན་རིག་གསར་རྒྱན་སྒྲས་ཀྱི་གསར་འཁྱར་རོ་མཚར་ཅན་
 མཚན་པ་དང་དྲུག དེ་མིན་ལུའོ་མ་མཁར་ཁྲོང་དང་། ཤིང་རྟའི་ཐབས་རྒྱས།
 ཡེ་ཤུའི་ལྷ་རྒྱུང་སྒྲས་བྲིས་ཡོད་པ་རེད།

གཏམ་རྒྱུད་ཆ་ཚང་འདིའི་བརྗོད་བྱའི་སྒྲར་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་དོན་དངོས་ལ་བརྩི་
 མཐོང་དང་། ཆིག་སྒྲུར་གོ་བདེ་ཞིང་ཤེས་སྒྲ་བ་གང་ཐུབ་ཡོང་བ། བར་དོན་
 གསེན་ཉམས་ལྡན་ལ་སྒྲི་བ་འཕེལ་གང་ཐུབ་ཡོང་བ་བཅས་བྱས་ཡོད། ཇི་ལྟར་
 བྱས་ནས་ལོ་རྒྱ་སྒྲིང་ལྷག་ཅམ་གྱི་འཇམ་སྒྲིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནམས་ལོ་རྒྱུང་གྲགས་པོ་
 ཚོས་ལྷ་འདྲིང་ལ་ཉན་ཤོ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་ཅིག་ཏུ་ཙམ་སྒྲིག་བྱེད་རྒྱའི་ཐད་ང་.....
 ཚོར་ཉམས་སྒྲིང་མེད་སྟབས། དེ་བ་ནང་སྒྲིན་དང་ནོར་འཁྱལ་ཏན་ཏན་ཡོང་སྟེད་
 པས། རྒྱ་ཆའི་སྒྲོག་པ་པོ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིན་བརྗོད་དང་དགོངས་འཆར་འདྲན་
 རྒྱས་ཞེས་ང་ཚོས་སྒྲིང་ཐག་པ་ནས་རེ་བ་ལྷ་རྒྱུ་ཡིན།

དཀར་ ཆམ་

ཁྱེད་ཀྱིས་མེས་དཔོན་པའི་གཏམ་བློད།

—མདུན་དུ་ཐིམ་པའི་སྒྲུ་ཆ། (1)

ཏ་ཞི་དབྱང་གྱུ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འག་གི་ཤིང་ལྷོ་ལྷོ་ (1)

གནའ་པོ་ལ་ཅི་ལྟར་པར་བཅུ་གསུམ་པོ་རྒྱུ་། (5)

གཏོང་གཞུགས་མཆོད་རྟེན་གྱི་ལྟུང་ལྟུང་། (10)

ਸ. ਅਭਿਨਵ. ਸਿੰਘ. (18)

ਅੰਤ : ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ : ਅੰਤ : ਸਿਖ (22)

དེའི་ཡང་ཞི་མིང་ལ་པོ་ལྟ་ལ། (26)

ཕ་ལྷག་ནང་གི་གསུང་བ། (34)

ལྷན་པོ་གྲྭ་ཚོ་གྲུབ་པའི་ལྷན་པོ་གྲྭ་ཚོ་གྲུབ་པའི་ (40)

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । (48)

མིང་གཞིར་དཀྱིལ་ལྟ་བུ་གི་ (53)

ཏཱ་ལི་ཀ་ བར་ བཀོན་པ་ ཏཱ་ལི་ བཅའ་ ཁྱིམ་པ། (57)

ཡུག་གི་རྒྱུ་ལྟ་ཆེན་པོ་དང་གཟུང་འཁོར་མོག་མཁོ་འཁྱུར་ཆེན། (65)

དཔལ་ལོ་དཔ་ལྷ་མཆོད། (70)

[illegible]

བར་སྒྲུབ་གི་མེ་རྟག་ལྷམ་ར།	(84)
ཅུས་ལུ་ཉིས་མྱོང་ཁྱིམ་ལྷ་ཡི་ལུན་ཁངས་པ།	(90)
སྐྱུ་མེད་དང་པོའི་རྟ་ལུ་རྟི།	(95)
དར་མོས་འདྲེན་ལམ།	(99)
“ཐུག་འཕྲིད་བྱས་མི་ཚལ་པའི་མི”།	(108)
ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་སྐལ་འབྲེད་རྟན་པ་སྤྱུ་མུ་ན།	(115)
ཚས་རྒྱལ་མུ་ངན་མེད།	(122)
མིག་མེད་འབྲམ་ཐུག་གཉིས་ལྷན་པའི་སྟན་ཚིག་རིང་པོ་ཞིག	(129)
ས་འོག་གི་མགོ་སྒྲུབ་པོ་བྱང་།	(137)
ཤིང་རྟའི་ཐབས་རྒྱས་བཞུད་པ།	(143)
རྟ་མཁ་ཤིས་པའི་པོ་རྒྱས་མཚན་བྱེད་རྟན་ཚིག	(152)
མི་པ་རྟའི་སྐབ་གས།	(159)
བཙས་རྒྱུར་མཁས་པ་ལྷོ་ལུན།	(165)
ཡ་རྟན་མཁར་ཤིང་དམངས་གཙོ།	(171)
“རྟན་པ”ཡིན་ནམ་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་ཡིན།	(179)
དབྱིས་སའི་གཏམ་རྒྱད།	(186)
སྐྱུ་གར་དུས་ཚེན།	(191)
ཡའོ་ཡིན་མི་ཡའི་ལུས་རྩལ་འབྲན་ཚལས།	(198)
མ་ལ་སྒྲུང་བང་རྩལ།	(207)
ཞི་ཞི་མི་སྒྲིང་ཐན་ལ་རྒྱུང་འདུལ་བྱས་པ།	(212)
ཚན་རིག་“མཁས་མཚན”ཐའི་ལེ་མི།	(220)
ད་སྒྲིང་པ་མཁས་མཚན	(225)

མ་ཆི་རྟུན་གྱི་ལོ་ན་གཞོན་པའི་དམག་གྱུ།	(234)
ལྷ་ལི་བྱན་ཏའི་གྲངས་ཚུལ།	(243)
ལ་ལི་ཉི་རུ་འོ་རྟ།	(250)
རྩ་མཆར་ཅན་གྱི་བྱས་རྒྱུས་ཆེན་པོ་བདུན།	(256)

“ཐུང་གིས་གསེས་པའི་ཕྱ་གྲུ”དང་ལུའོ་མ་མཁར་གྲོང་།	(264)
ཐུ་ཤི་མའི་བྱིམས་ཀྱུག	(273)
ངང་དཀར་གྱི་བྱས་རྒྱུས།	(281)
ཐང་ཆེན་དམག་ལ་མེ་ལིས་ཞོལ་བ།	(288)
པ་རྩ་ལྟ་བུའི་དམག་གྱུ།	(295)
ཁན་ཉི་གཟུལ་འབྱུང་།	(302)
ཐུ་ཤས་ཆེ་བའི་བྲན་གཡོག་གྱི་འཛིང་བ།	(308)
མི་པ་ཏ་ཁེས་འོས་ལངས་བྱས་པ།	(316)
ཁའི་ས།	(326)
གཙོ་བདག་ལུའོ་རྟེ་ལེ།	(334)
ཐུང་འབྱུང་བཏང་བའི་རྟུན་ངག་པ།	(341)
ཁག་ལ་རམས་པའི་ཉི་ལུའོ།	(347)
ལེ་ཤུའི་རྫོང་གྱི་གཏམ་ཐུང་།	(354)
གནའ་གྲོང་མང་པའི་གསང་རྫོང་འབྱུང་བ།	(362)
གྲོང་མའི་ལམ་ལུགས་གསར་གཏོད་བྱས་པ།	(368)
“བྲན་བདག་བྲན་གཡོག་རྟུ་འབྱུར་བ་བྱེད་དགོས།	(375)
ལུའོ་མ་མཁར་གྲོང་གྲངས་པ།	(381)
འད་རྫོང་འབྲོ་བའི་ལུའོ་མའི་རིག་གནས།	(390)

ྟ་ཞི་དབྱང་གྱ་མཚེན་པོའི་འག་གི་ཤེས་རིག

མིའི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལྷ་ཤོས་དེ་ག་དུས་ནས་འགོ་ཚུགས་ཡོད་པ་དང་།
དེ་ཡང་གང་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ཅེ་ན།

མི་ལོ་ཉིས་ལྷོད་བཞི་བརྒྱའི་ལྷོན་དུ་མྱེད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་བྱལ་པ་
པའི་ཞི་ལའི་མཚན་ཉིད་རིག་པ་བ་མཁས་ཆེན་པོ་ལ་ཐུབ་ཡིས་ཁོང་གི་གསུང་པ་
བཤད་དང་ཚུམ་ཡིག་ནང་དུ་ཁོང་ལས་མི་ལོ་དགུ་ལྷོད་གི་ལྷོན་ལ་ྟ་ཞི་སྤྱིང་གི་
ལྷོད་དམངས་ལ་ཤེས་རིག་ྟ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་སྤྱང་བ་རེད། ཁོང་
གིས་ད་དུང་ྟ་ཞི་སྤྱིང་གི་ལྷོད་དམངས་ཀྱི་འཚེ་བ་སྤྱེལ་སྤངས་དང་ཨར་ལས་པ་
བཟོ་དབྱིབས་སྒྲར་གྱི་གནས་ཚུལ་གསུལ་ཉམས་ལུན་པ་ཞིག་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། དེར་
བརྗེད་ཆགས་ཤིང་མངོན་སྲུག་ལུན་པའི་ཨར་ལས་མང་པོ་ཡོད་པའི་མཐའ་འཁོར་
དུ་ལོ་འདབ་རྒྱས་པའི་ཤིང་སྤྱང་མང་པོ་བཙུགས་འདུག ཡིན་ནའང་ག་ཤེས་
འདི་ཤེས་མེད་པའི་ལོ་ཞིག་གི་མཚན་མར་ྟ་ཞི་སྤྱིང་འདི་སྤྱོད་ལྷོད་ལྷོད་མཐའ་
མེད་པའི་ྟ་ཞི་དབྱང་གྱ་མཚེན་པོའི་ནང་དེམ་སོང་གསུངས།

གལ་ཏེ་པོ་ལ་ཐུབ་ཡིས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་འབྲེལ་ཡིན་ན། མི་ལོ་ཆིག་
ཁྲི་ཉིས་ལྷོད་གི་ལྷོན་ལ་མིའི་རིགས་ཀྱིས་ཤེས་རིག་གསར་སྐྱུན་བྱས་ཡོད་ལས་ཆེ།
ཡིན་ན་ཡང་ྟ་ཞི་སྤྱིང་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཉིང་གང་དུ་ཡོད་པའི་སྒྲར་ལོ་ལྷོད་ལྷོད་
མང་པོའི་རིང་ལ་མི་ཚས་ཤེས་ཐབས་བྲལ་བའི་གསང་བ་ཞིག་དུ་གྱུར་པ་རེད།

དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུ་པར་སྤྱེལ་དུས་ཆན་རིག་ཞིབ་
འཇུག་མི་སྣ་ཁག་གཅིག་ྟ་ཞི་དབྱང་གྱ་མཚེན་པོའི་ལོ་ལྷོད་ཨར་སྤྱིང་ཚུམ་གྱི་

ཉེ་འདབས་སུ་ཡོང་གིང་། ཁོང་ཚོས་གཏིང་ཟབ་ཆད་སྒྲིབ་བརྒྱད་བརྒྱའི་འག་གི་
མཚེ་མཐིལ་ནས་སྒྲངས་པའི་བྲག་རྩེ་ལ་ཆན་རིག་གི་གསལ་འབྱེད་བྱས་པའི་ཐོག་་་
ནས་ཡུལ་དེ་ལོ་ཆིག་ཁྱི་ཉིས་ཉུང་གི་སྒྲོན་ལ་དངོས་གནས་སྐམ་ས་སྒྲིང་གཅིག་ཡིན་
པ་ཞེས་པ་རེད། དེང་རབས་ཀྱི་ཆན་རིག་ལག་ཅལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིགས་འདེད་
བྱས་ཏེ་ཐོབ་པའི་སྐྱམ་ཆིག་དེ་པོ་ལ་ཐུའུ་ཡིས་གསུངས་པའི་གནས་ཚུལ་དང་ བད་
དེ་གཅིག་མཐུན་ཡིན་པ་མི་རྒྱལ་གྱིས་ཏ་ལས་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

རྟོན་དམ་ཏུ་ཉེ་བའི་ལོ་སྐུམ་ཅུའི་རིང་ལ་ཏ་ཞི་དབྱང་ཁྱ་མཚེ་ཆན་ པའི་
མཚེ་མཐིལ་ལ་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་ཆན་རིག་ལག་ཅལ་མི་སྡེ་ཚོས་ཏ་ཞི་དབྱང་་་
ཁྱ་མཚེ་ཆན་པའི་གཏིང་ནས་གནའ་པའི་བཟོ་སྐྱུན་གྱི་ཁྲ་ཚོགས་ཁྱ་ཆན་པོ་ཐེངས་
མང་རྙེད་ཡོད་པ་དེར་ཐག་རིང་བའི་འགྲོ་ལམ་དང་། བཀོས་དགོལ་ལགས་པའི་
རྩེ་ཀ དེ་མིན་རིག་གནས་དངོས་རྒྱས་གཞན་དག་མང་པོ་ཡོད་པ་རེད། 1979
ལོར་ཏ་ཞི་དབྱང་ཁྱ་མཚེ་ཆན་པའི་པའི་ཐུའུ་ཏའི་བྱར་གསུམ་མཚེ་ཁྲལ་ནས་སྐར་
ཡང་མི་རྒྱལ་གྱི་ལས་དགོས་པ་ཞིག་རྙེད་ཡོད་ཅིང་། མེ་གོ་དང་བྱ་གོ་རྒྱལ་ཁབ་
གཉིས་ཀྱི་བརྒྱུ་དབྱང་རྒྱ་ཁག་གིས་རྟོག་ཞིབ་ཞིབ་བྲུ་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་མཚེ་་་
ཁྲལ་དེའི་གཏིང་ཏུ་གཏོར་གཟུགས་མཚད་རྟེན་ཏ་ཅང་ཆན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ར་
སྒྲོན་བྱང་གིང་། དེ་འདྲུགས་སྐྱུན་བྱེད་པའི་ཏུས་ཚད་གནའ་པའི་ཨའེ་ཅའེ་གཏོར་
གཟུགས་མཚད་རྟེན་ལས་ཞེ་དྲགས་ཀྱིས་སྐྱ་བ་ཡོད་པ་རེད། ཆན་རིག་གི་ཐིག་
ལེན་གཏན་འཁེལ་ལྟར་ན་མཚེ་མཐིལ་གྱི་གཏོར་གཟུགས་མཚད་རྟེན་ངོས་གསུམ་་་
ས་སའི་ཞེང་ཆད་སྒྲིབ་སྐུམ་བརྒྱ་དང་མཐོ་ཆད་སྒྲིབ་ཉིས་བརྒྱ་ཡོད་པ་དང་། མཚད་
རྟེན་གྱི་ཅེ་མ་དེ་མཚེ་ངོས་བར་རྒྱང་ཆད་སྒྲིབ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡོད་པ་རེད། མཚད་
རྟེན་དེར་ཁྲང་བྱ་ཆན་པོ་གཉིས་ཡོད་པས་མཚེ་ཆ་ཏ་ཅང་མཐོགས་པའི་སྒོ་ནས་
ཁྲང་བྱ་ཆན་པོ་བརྒྱད་ནས་རྒྱུག་འགྲོ་ཏུས་མཚེ་ངོས་ཐོག་པོ་ལྷབས་ལང་ཡོང་ཏུ་
འཐུར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།

འོ་ན་སྤྱི་མོ་ནས་ཏ་ཞི་དབྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འག་ཏུ་དིམ་པའི་གནའ་
 པོའི་ཏ་ཞི་སྒྲིང་གི་ཡུལ་མི་ནི་ཡང་སྤྱང་མི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། ཁོ་ཚས་
 རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཤེས་རིག་འཇུགས་སྤྱན་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པ། ཁོ་ཚས་ད་དྲང་
 མའི་རིགས་ལ་ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་བྱས་རྒྱུས་གང་ཞིག་བཞག་ཡོད་པ་རེད་ཟེར་ན།
 རྒྱ་ཏ་ཅང་ལངས་དགོས་པ་ཞིག་ལ་ད་ལྟ་ལན་ཏན་ཏན་ཏིག་ཏིག་རྒྱག་ཐུབ་.....
 མཁན་བྱང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེས་མི་ཆད་དེ་བར་མི་ལོ་ཆིག་ཁྲི་ཉིས་སྟངས་ལྷག་
 ཅམ་སང་ཡོད་སྟབས། ངོ་མཚར་ཆེ་བའི་གནད་དོན་དེ་དག་ཆེན་རིག་མཁས་པ་
 ཚོ་སྤྱི་མཐུན་ནས་ཞིབ་དབྱང་དང་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་དུ་འཇུག་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་
 མེད།

གནའ་པོའི་སྤྱི་མི་ཤིང་སྤང་གི་ཕྱག་ནས་མར་བབ་སྟེ་ས་ཕྱོག་ལ་འཚོ་བ་...
 རྒྱལ་བར་མ་ཟད། རྟོ་སྤྱད་དེ་ངལ་ཚལ་ཡོ་བྱད་བྱས་པ་ནས་ད་ལྟའི་བར་མི་ལོ་
 ཁྲི་ལྷག་སྤྱི་མཐུན་བཞི་བརྒྱའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱིན་ཡོད་ཅིང་། ཏུས་ལྷན་རིང་པོའི་ལོ་
 རྒྱ་འབྲེང་བའི་ནང་དུ་མའི་རིགས་ཀྱི་མེས་པོས་དཀའ་ཆོགས་ཏ་ཅང་ཆེ་བའི་.....
 ཁོར་ལྷག་གི་ནང་དུ་ཆར་བྱག་རྒྱང་འཆུབ་ལ་མ་འཛེམས་པར་དཀའ་ངལ་ཁྱད་དུ་
 བསད་དེ་བྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་འཇིག་རྟན་རྒྱར་བཀོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། མའི་རིགས་
 རང་ཉིད་ཀྱང་རྒྱར་བཀོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། མི་ལ་དར་རྒྱས་ཆེ་བའི་ལྷན་
 པ་དང་གིན་ཏུ་བདེ་བའི་ལག་གཉིས་ཡོད་ལ། ལུན་སྤྱི་མཐུན་པའི་སྤྱད་ཆ་དང་
 དམ་ཞིང་ཆགས་པའི་བསམ་གཞིགས་ཀྱང་ཡོད་པ་དེ་དག་རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཏུས་
 ལྷན་རིང་པོའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ཏུས་རབས་སུ་འོད་སྟངས་ལྷུ་མ་མེར་འབྲེ་ཞིང་ཆོན་.....
 མདངས་རྣམ་པར་བཀྲ་བའི་ཤེས་རིག་སྤྱི་ཚོགས་བསྐྱར་པ་རེད།

ཏ་ཞི་དབྱང་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་འག་གི་ཤེས་རིག་གི་གསང་སྤྱོད་ཆེན་རིག་...
 མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོམ་གང་མདུན་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྱེད་རྒྱར་བསྐྱད་ཡོད་མོད།
 འོན་ཀྱང་འདྲམ་སྒྲིང་གི་ས་གཞི་ཆེན་པོའི་ཕྱག་ཏུ་བྱལ་ཆེན་པོར་གནས་པའི་ལོ་

ལྷ་སྐྱ་གྲོ་གནའ་པོ་རྗེས་ཀྱི་ལུན་ལྷ་སྐྱ་མཚེགས་པ་དང་། ཉ་ཅང་མང་པོ་ས་འོག་
 རིག་གནས་སྐྱར་གྱི་དངས་པོ། ཐོན་ཆེན་པོ་ཡིག་ཐོག་གི་འགྲོད་ཀྱིས་བཅས་གྱི་
 ཐོག་ནས་ཉི་ལུང་ཆུ་པོ་འབྲམ་གྱི་གནའ་པོ་ཨའེ་ཅི་དང་། ཡིའུ་ལྷ་ལ་ཉི་ཆུ་
 པོ་དང་ཉི་ཀེ་ལི་སི་ཆུ་པོ་འབབ་ཆུད་(དེང་སང་གི་དབྱི་ལ་ཁི་ཆུ་ཆུད)ཀྱི་ལུང་
 མའ་དང་པ་པི་ལུན། ཆུ་པོ་སི་དུ་དང་ཆུ་པོ་གང་གྲའི་འབབ་ཆུད་གྱི་གནའ་
 པོ་ཉིན་དུ། མ་ཆུ་དང་འབྲི་ཆུ་འབྲམ་གྱི་ཀྱང་གོ་བཅས་བཞི་ནི་འཇམ་སྒྲིང་
 གི་ཤེས་རིག་འབྱུང་གནས་བཞི་ཡིན་པ་ང་ཚས་ཉ་ཅང་གསལ་པོར་ཤེས་གྱི་ཡོད།
 མི་ལོ་ལྷ་སྒྲིང་དུག་སྒྲིང་གི་རིང་ལ་གོང་གསལ་དེ་ཚས་མི་དམངས་དུང་ལྷ་སྐྱ་མང་
 པོ་སྒྲོ་སྒྲོས་དང་གསར་སྐྱུན་གསོ་སྒྲིང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ལོ་རྒྱུས་
 རིང་པོ་ཡོད་པའི་ཆེན་རིག་དང་སྐྱུ་ཅལ་གསར་གཏོད་བྱས་ནས་མིའི་རིགས་གྱི་...
 ཤེས་རིག་དར་བར་བྱས་རྗེས་ལྷ་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་བཞག་ཡོད་ཅིང་། དུས་
 རྒྱུ་པོ་དེའི་རིང་ལ་བྱུང་པའི་བྱ་བ་མང་པོ་ཞིག་ནི་མི་ཚས་བསམ་སྒྲོ་ཞིབ་དུ་...
 གཏོང་དགོས་པའི་གཏམ་ཆུད་གི་སྒྲུག་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚས་ཉི་ལུང་ཆུ་པོ་
 འབྲམ་གྱི་གནའ་པོ་ཨའེ་ཅི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཉི་མི་ལོ་ལྷ་སྒྲིང་རིང་འཇམ་...
 སྒྲིང་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་ལོ་རྒྱུས་སྐྱར་གྱི་གཏམ་ཆུད་སྐྱ་ཚེགས་བཤད་དོ།

གནའ་པོའི་ཨའེ་ཅི་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་ ཁབ་བརྒྱགས་པའི་སྐོར།

“ཨ་མ་ཉི་ལཱ་ཁྱ་པོ་བཞུན་བཟང་མས།

ཨའེ་ཅི་འཛིན་མའི་སྒྲི་བྱ་བཅེ་བས་སྦྱང་། །

གལ་ཏེ་བདུད་ཅི་ཁྱ་ཁྱུན་མེད་ལྟར་ཅེ། །

ཀའ་གཉིས་ཚགས་ནམས་དབྱགས་སྒྲི་འཆད་ལ་རིངས།”

ཞེས་པ་འདི་ནི་གནའ་རབས་ཀྱི་ཨའེ་ཅིའི་མི་དམངས་ཀྱིས་ཉི་ལཱ་ཁྱ་པོར་
བརྟན་པའི་སྒྲི་ཁྱུན་ཅིག་གཤགས་ཅན་ཞིག་རེད། ཉི་ལཱ་ཁྱ་པོའི་རིང་ཆད་ཁྱོན་
བརྒྱམས་སྒྲི་ལེ་དྲུག་སྟོང་ལྟག་ཅམ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཐོན་འགོ་ནི་རྒྱ་གྲིང་པར་
མའི་ས་མཐོ་ནས་ཡིན་པ་དང་། ལོ་ལྟར་སྐབ་བདུན་པའི་སྐབ་འགོར་སྟོད་རྒྱུད་
ས་ཁུལ་དུ་དྲག་ཆར་འབབ་པ་དང་ཆུ་ལོག་ཉི་ལཱ་པོས་ང་རྩ་སྒྲིག་གིན་དུ་འགག་...
འབྲེལ་དོག་པོ་གཅིག་མིན་གཉིས་མིན་བརྒྱད་ཚོ་ནས་བྱང་པར་ལང་ཡོང་དུ་རྒྱག་
འགོ་གི་ཡོད་པ་དང་། སྐབ་དགུ་པར་ཆུ་ལྷགས་ཏེ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐབས་
ལྟང་པ་ཡོངས་རྒྱགས་རྒྱས་བསྐྱབས་ནས་མཚོ་ལྟར་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། སྐབ་
བརྒྱུ་པའི་སྐབ་མཆུག་ལ་སྐབས་དུས་ཆར་དུས་ཡོལ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་དུ་རྒྱས་རྒྱ་
རིམ་གྱིས་མར་འཇགས་ཏེ་ཆུ་ལམ་ནས་འབབ་ཀྱི་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཆུ་པོ་རྒྱས་
པའི་སྐབས་སྐབས་པའི་འདམ་བག་ཅན་གྱི་རིམ་པ་དེ་ནི་ལོ་རྟག་སྒྲི་པའི་ལྟ་
རྒྱས་ཏེ་ཅང་ལག་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད།

ཉི་ལཱ་ཁྱ་པོའི་བར་རྒྱུད་དང་སྦྱད་རྒྱུད་དུ་ས་ཁུལ་ནར་རིང་པ་ཞིག་ཡོད་